

Załącznik do uchwały

Nr XLI/548/2017

Rady Miejskiej Leszna

z dnia 26 października 2017 roku

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2018**

I Wstęp

Leszno na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma obowiązek uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określającego obszary w jakich podejmowane będą działania. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych i jest zgodny z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz polityką Miasta Leszna wpisując się w cele i zdania przyjęte do realizacji w następujących dokumentach:

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 zawiera wytyczne do działań w sferze profilaktyki oraz zmniejszenia skutków nadużywania alkoholu wśród mieszkańców Leszna.

II Opis Problemu

Nadużywanie alkoholu i wynikające z tego konsekwencje są ważnym problemem społecznym, dotyczy bowiem nie tylko osoby pijącej alkohol ale również jej bliskich. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych należy do zadań własnych gminy.

Planowanie działań pomocowych wymaga koncentracji zarówno na sytuacjach doraźnych pojawiających się wśród osób żyjących w otoczeniu uzależnionego, jak również na pomocy o charakterze długofalowym. W programie konieczne jest więc uwzględnienie działań interwencyjnych, pozwalających udzielić szybkiej pomocy jak i działań długofalowych w postaci pomocy terapeutycznej oraz profilaktycznej.

Skupiając się na najważniejszych problemach mieszkańców takich jak przemoc domowa, zaburzenia ładu i porządku publicznego, problemów socjalizacji dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym należy określić takie działania, które zminimalizują skutki nadużywania alkoholu czy ograniczenie jego spożycia. Należy także pamiętać o tym, że oprócz reakcji na występujące już problemy trzeba zapobiegać nowym, niekorzystnym społecznie zjawiskom poprzez podejmowanie działań profilaktycznych.

W związku z powyższym w niniejszym dokumencie określono cel strategiczny jako „szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu”. W kolejnych częściach programu wyróżniono z uwagi na specyfikę problemu alkoholowego cztery cele szczegółowe :

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu
3. Wsparcie w utrzymywaniu abstynencji
4. Podejmowanie działań edukacyjnych na temat szkodliwości picia alkoholu.

III Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Lesznie

Szacunkowo liczba osób uzależnionych w Lesznie to około 1200 z czego z pomocy specjalistycznej w zakresie leczenia uzależnienia korzysta 28% osób. Dzieci żyjące w otoczeniu osób uzależnionych szacuje się na 2400 osób, również dorośli żyjący w otoczeniu osób uzależnionych to 2400 osób.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 roku w celu przeprowadzenia rozmów interwencyjno-motywujących wpłynęło 101 zgłoszeń , natomiast do października 2017 roku zgłoszono 78 osób. W ramach usług pomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych udzielono 1300 porad.

Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy zajmował się w 2016 roku 113 rodzinami, w których wystąpił problem alkoholowy i sporządzona została „Niebieska Karta”.

W związku ze stosowaniem przemocy domowej pod wpływem alkoholu prowadzono postępowanie wobec 43 osób. W roku 2016 w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 578 porad, konsultacji , porad prawnych oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Zważywszy na to ,że uzależnienie od alkoholu jednej osoby w rodzinie niesie za sobą skutki również dla pozostałych członków rodziny działania pomocowe należy kierować także do dzieci. Szacuje się że liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym to około 4% populacji. W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielono pomocy 183 dzieciom ze szkół podstawowych w świetlicach socjoterapeutycznych oraz 204 osobom w wieku od 13 do 21 lat uczestniczących zajęciach MCP Alternatywa Programami profilaktycznymi objęto 3150 odbiorców.

Zorganizowano 8 szkoleń, w których uczestniczyły 233 osoby.

IV Zasoby

W Lesznie działają trzy poradnie leczenia uzależnień oraz jeden punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Ponadto 10 organizacji

pozarządowych zaangażowanych jest w realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W mieście funkcjonują dwa Kluby Abstynenckie oraz cztery grupy samopomocowe AA. Dofinansowywana jest także jadłodajnia Betania , gdzie w roku 2016 wydano 25.088 posiłków

W realizację zadań angażują się także szkoły, pracownicy pomocy społecznej, policja kuratorzy sądowi Straż Miejska . Co roku zwiększa się liczba osób profesjonalnie przygotowana do pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem oraz uzależnionych. Miasto zapewnia także pomoc osobom zagrożonym uzależnieniami behawioralnymi.

,

Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2018

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu.

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu poprzez:

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
3. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.
4. Podejmowanie działań edukacyjnych na temat szkodliwości picia alkoholu.

Zadania do realizacji:

1. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych uzupełniających podstawowy program terapii.
2. Upowszechnianie w zakładach penitencjarnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla osób osadzonych w areszcie śledczym.
3. Organizowanie wyjazdów i obozów terapeutycznych dla dorosłych osób uzależnionych i współuzależnionych.
4. Prowadzenie terapii grupowej dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi oraz uzależnionej od nich.
5. Prowadzenie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu.
6. Realizacja działań w klubach i stowarzyszeniach abstynenckich programów wspierających utrzymanie abstynencji.
7. Terapia uzależnień behawioralnych.
8. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia z osobami pijącymi szkodliwie i uzależnionymi od alkoholu.
9. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym.
10. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód wynikających z picia alkoholu, w tym działania edukacyjne skierowane do kierowców.
11. Działania edukacyjne skierowane do przyszłych matek - FAS.
12. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem osobom z problemem alkoholowym i uzależnionym poprzez dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych.

Realizatorzy zadań:

Poradnie leczenia uzależnień, realizatorzy uprawnieni do prowadzenia działań terapeutycznych i konsultacyjnych, stowarzyszenia abstynenckie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,

Policja, grupy samopomocowe AA, organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki;

- ilość osób zgłaszających się na leczenie odwykowe,
- ilość osób uczestniczących w programach terapeutycznych
- ilość osób – członków klubów abstynenckich
- liczba osób zgłaszających się do punktu konsultacyjnego
- liczba osób zaproszonych na rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego
- ilość grup samopomocowych działających w mieście

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego w związku z nadużywaniem alkoholu ,w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej,
2. Pomoc psychospołeczna i prawna,
3. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz niewydolnych wychowawczo,
4. Poprawa funkcjonowania dorosłych członków rodzin osób uzależnionych, pijących szkodliwie i ryzykownie.
5. Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Zadania do realizacji:

1. Udzielanie pomocy psychoterapeutycznej członkom rodzin osób uzależnionych.
2. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia terapii oraz programów terapeutycznych dla osób współzależnionych.
3. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz niewydolnych wychowawczo.
4. Udzielanie wsparcia dla działania Młodzieżowego Centrum Profilaktyki „Alternatywa”.
5. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej dla osób doświadczających przemocy.
6. Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy.

7. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem osobom współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy oraz dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
8. Organizacja szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Prowadzenie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym- kampanie edukacyjne.

Realizatorzy zadań:

Poradnie leczenia uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Biuro ds. Uzależnień, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, realizatorzy uprawnieni do prowadzenia działań terapeutycznych i konsultacyjnych Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych zgłaszających się do poradni,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba dzieci uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych,
- liczba młodzieży uczestniczącej w zajęciach MCP „Alternatywa”,
- ilość porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym,
- ilość „Niebieskich Kart”,
- ilość interwencji domowych.

PROBLEM III

Picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez;

1. Zwiększenie dostępności programów profilaktycznych,
2. Utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
3. Zmniejszenie liczby młodzieży często pijącej alkohol,
4. Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci piją alkohol,
5. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców,
6. Działalność informacyjna i edukacyjna.

Zadania do realizacji:

1. Wspomaganie realizacji szkolnych programów profilaktyki w szkołach poprzez realizację programów profilaktyki uzależnień i zapobiegania agresji.
2. Pozyskiwanie i analiza nowych programów profilaktycznych i korekcyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.

3. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci.
4. Prowadzenie klubu młodzieżowego.
5. Realizacja programów korekcyjnych dla dzieci i młodzieży przejawiających zachowania ryzykowne.
6. Realizacja programów interwencyjnych dla młodzieży z grup ryzyka.
7. Inicjowanie różnych form profilaktyki rówieśniczej.
8. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców.
9. Realizacja kampanii profilaktycznych.
10. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Leszna ,poprzez dofinansowywanie zajęć sportowo-rekreacyjnych.
11. Realizacja warsztatów i spotkań dla rodziców mających problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i przejawiających zachowania agresywne.
12. Organizowanie kolonii i obozów z programami socjoterapeutycznymi dla dzieci i młodzieży.
13. Szkolenia skierowane do sprzedawców alkoholu.
14. Organizowanie zawodów sportowych i festynów profilaktycznych.
15. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania wolnego czasu, do nauki i zabawy.
16. Organizowanie konferencji, szkoleń uwzględniających nowoczesne podejście do profilaktyki, używania substancji psychoaktywnych oraz koordynacja lokalnych strategii profilaktycznych.
17. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej poprzez organizację festynów, happeningów oraz audycji i artykułów w środkach masowego przekazu.
18. Współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie działalności szkoleniowej i profilaktycznej.

Realizatorzy:

Biuro ds. Uzależnień Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, policja, Straż Miejska, realizatorzy programów profilaktycznych, Kościoły, Wydział Edukacji, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Wskaźniki:

- ilość dzieci objętych działaniami profilaktycznymi,
- ilość młodzieży uczestniczących w programach reedukacyjnych,
- ilość osób uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych,
- ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w wyjazdach socjoterapeutycznych,
- ilość sprzedawców uczestniczących w szkoleniach,
- ilość uczestników zawodów sportowych i festynów profilaktycznych.

PROBLEM IV

Stopień aktywności oraz współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez;

1. Zwiększenie zakresu działań podejmowanych przez środowiska abstynenckie.
2. Aktywne włączanie się organizacji i stowarzyszeń na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań na rzecz promowania trzeźwego stylu życia.
4. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i izolacji osób uzależnionych i ich rodzin.
5. Promowanie wolontariatu jako sprawdzonej formy pracy na rzecz społeczności lokalnej.

Zadania do realizacji:

1. Włączenie przedstawicieli środowisk abstynenckich w realizację zadań Programu.
2. Podnoszenie kwalifikacji liderów trzeźwościowych.
3. Współdziałanie w kampaniach i imprezach promujących trzeźwy styl życia, integrujących środowisko abstynenckie.
4. Pozyskiwanie i włączanie do działań wolontariuszy działających na rzecz społeczności lokalnej.

Realizatorzy:

Stowarzyszenia i kluby abstynenckie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościoły, grupy samopomocowe.

Wskaźniki :

- ilość podmiotów współpracujących przy realizacji programu,
- liczba stowarzyszeń i organizacji wspartych finansowo lub rzeczowo przy realizacji programu,
- liczba przeszkolonych liderów trzeźwościowych,
- liczba projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

PROBLEM V

Naruszenia prawa na rynku alkoholowym.

Cel.

Ograniczenie przypadków łamania przepisów Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej.
2. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych.

Zadania do realizacji:

1. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
2. Działania kontrolne wobec sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazu sprzedawania i podawania alkoholu nieletnim.
3. Kontrola placówek w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.
4. Kontrola przestrzegania zakazu spożywania alkoholu na ulicach, placach i w parkach.
5. Kontrola oświadczeń dotyczących sprzedaży alkoholu.
6. Współpraca z Policją i Strażą Miejską w zakresie przeciwdziałania zjawisku nietrzeźwych użytkowników dróg.

Realizatorzy:

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Straż Miejska, Wydział Spraw Obywatelskich.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba stwierdzonych przypadków naruszenia prawa,
- liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa (sprzedaż alkoholu nieletnim).

Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 oraz zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskim Programie Zapobiegania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i określa je Rada Miejska Leszna w ramach uchwały budżetowej.

Koordinacja realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do Biura ds. Uzależnień Urzędu Miasta Leszna, które współpracuje z realizatorami poszczególnych zadań Programu.

Zasady finansowania zadań:

Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielane są po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, lub w formie „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Zadania realizowane przez osoby fizyczne, finansowane są zgodnie ze stawkami szczegółowymi, zapisanymi w rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizacji i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podmioty realizujące zadania Programu zobowiązane są do zamieszczania informacji o dofinansowaniu lub finansowaniu zadania z budżetu Miasta Leszna.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób nadużywających alkohol.
2. Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
3. Kierowanie spraw na badania przez biegłego, osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, zakłócają spokój i porządek publiczny, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego.
4. Kierowanie spraw do Sądu w celu wydania postanowienia dotyczącego leczenia odwykowego.
5. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
6. Opiniowanie wniosków o wydaniu zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
7. Kontrola oświadczeń o wysokości dochodów w związku handlem alkoholem

Wynagradzanie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu:

- Przewodniczący Komisji 15% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.

- Członkowie komisji 10 % najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonych według odrębnych przepisów.

Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis złożony na liście obecności z poszczególnych posiedzeń komisji.

Ustala się możliwości wypłacania delegacji dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o obowiązujące przepisy w jednostkach sfery budżetowej.